

SKUPNOST NARAVNIH PARKOV
Slovenije

www.naravniparkislovenije.si

PISANI SVET CVETLIC NARAVNIH PARKOV SLOVENIJE

Pozdravljeni mladi parkoslovci – raziskovalci naravnih parkov Slovenije!

Veseli smo, da ste se odločili za sodelovanje v našem kvizu. Naravni parki Slovenije z življenjsko pestrostjo in bogato kulturno dediščino ponujajo veliko zanimivega iz preteklosti in navdušujejo z izzivi prihodnosti. V Skupnost naravnih parkov Slovenije je povezanih 15 parkov. V upravah parkov so zaposleni strokovnjaki, ki spremljajo in raziskujejo živo in neživo naravo s ciljem ohranjanja življenjske pestrosti zavarovanih območij narave. Znanje in izkušnje delijo tudi z obiskovalci, med katerimi ste pogosto učenci osnovnih šol.

Zanimivosti in aktualne novice iz zavarovanih območij narave so zbrane na spletni strani www.naravniparkislovenije.si, na kateri poteka naš kviz.

Skupaj vas vabimo k raziskovanju Naravnih parkov Slovenije. Kviz vsebuje 3 sklope zabavnih nalog, v katerih boste spoznavali **pisani svet cvetlic**.

Pred vami je **2. sklop nalog**, raziskovali boste v Notranjskem regijskem parku, Krajinskem parku Strunjan, Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera, Krajinskem parku Debeli rtič in Krajinskem parku Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib. Vsaka naloga ima geslo, pravilne rešitve pa vam bodo v pomoč pri končnem geslu drugega izziva. V pomoč imate povezave do spletnih strani posameznega naravnega parka.

KRAJINSKI PARK STRUNJAN

Na jugozahodnem delu Slovenije, med Piranom in Izolo, leži v zavetju 80 metrov visokega flišnega klifa najdaljši odsek naravne obale v celotnem Tržaškem zalivu. Ta zajema najlepši slovenski morski zaliv s prodno teraso in pestrim podvodnim svetom. Preko teras

in suhozidov, ki predstavljajo značilno kulturno krajino, se Strunjanski polotok spusti do najsevernejših še delujočih solin v Sredozemlju. Poleg se nahaja tudi edina morska laguna v Sloveniji in stari dvostranski drevored pinj. Ob morju se razteza submediteranski listopadni gozd, v katerem uspevajo značilni predstavniki submediteranske flore.

Travnikov ne najdemo le na kopnem, temveč tudi pod morsko gladino. V slovenskem morju uspevajo štiri vrste morskih semen, ki jim navadno pravimo morske trave. Na plitvih delih obrežja sestavljajo podvodne morske travnike. Morskih trav ne uvrščamo k algam, so prave semenke in imajo vse za njih značilne organe; korenine, liste, stebila in cvetove. Njihov celoten življenjski cikel poteka pod vodo, od oprašitve, oploditve, kalitve in rasti. Uspevajo na muljastem dnu, kjer so zakoreninjene v podlago. Za uspevanje potrebujejo sončno svetlobo, zato uspevajo le do globine 10 m.

Rešite uganko in izvedeli boste ime najpogostejše predstavnice morskih trav, ki sestavlja večino morskih travnikov v slovenskem morju.

Ali ste vedeli, da tudi trave v morju cvetijo? Pa ne le to! Proizvajajo tudi kisik in so zato še kako pomembne.

Vse odgovore najdete ob ogledu videa na sledeči povezavi: <https://vimeo.com/107898832>. Ob vsakem namigu je naveden čas (minute:sekunde), pri katerem se v videu pojavi iskano geslo.

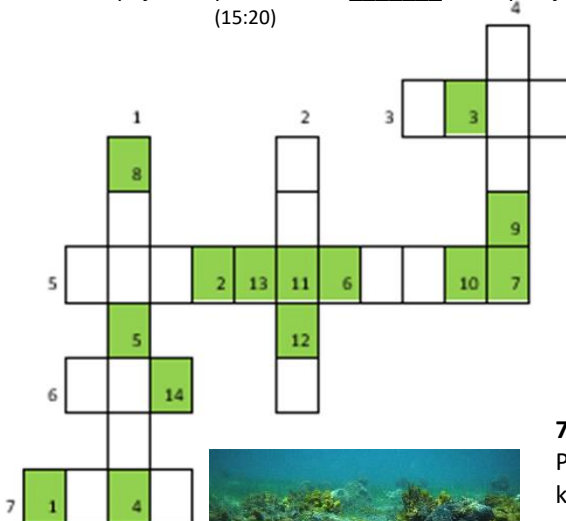
- 1.**
Posebno je njihovo ime,
ker na slano spominja te.
To pa zato, ker na slanih tleh rasti uspejo,
in od soli ne umrejo.
(13:45)

- 4.**
Kot evkaliptus dišim,
liste tudi pozimi obdržim.
(6:35)

- 6.**
Kratko moje je ime,
jeseni v škrlatnordeči barvi občudujete me.
(6:20)

- 2.**
Ko morje nizko je,
oseka nosi ime,
ko morje visoko je,
pravimo, da _____ nastopila je.
(15:20)

- 3.**
Strma stena kruši se,
v filmu izveš kako ji je ime,
skulptura morja pravijo ji, saj z
njim povezana je od davnih dni.
(4:35)

- 5.**
Grm visok tudi metrov deset,
se nad klifi dviga in gleda svet,
sadeži rdeče barve so,
ter na jagode spominjajo.
(6:45)

- 7.**
Pisana sem riba,
ki po morju šviga,
plemiško je moje ime,
po dolgih letih v Strunjan vrnil sem se.
(8:55)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	7

10	11	12	2	13	2	10	4	14	7

KRAJINSKI PARK PIVŠKA PRESIHAJOČA JEZERA

Avtor fotografije: Peter Truskingier

V Pivški kotlini se pojavlja kar 17 presihajočih jezer. Ob večjem deževju se jeseni, pozimi in zgodaj spomladi travniki spremenijo v manjša in večja jezera, v katerih ni rib. Ko voda odteče pa so jezera travniki različnih odtenkov. V poletnih mesecih se na njih prepletajo vijolični, modri, roza, rdečkasti in drugi odtenki. Zacvetijo cvetlice, ki jih ne zmoti vlažno ali celo mokro okolje.

Z malo sreče boš spoznal naše najpogostejše rastlinske predstavnike jezer in poiskal geslo.

S pomočjo igre parov boš izvedel katere cvetlice pogosto uzreš na naših jezerih. V pomoč ti bo predstavitev rastlin v zavihku značilnosti na spletni strani parka www.pivskajezera.si.

CELOLISTNI

ZDRAVILNA
5

MOČVIRSKI

ROBATI
2 7

STRAŠNICA
8

MEČEK
3 10

SROBOT
4

LUK

Geslo

P					H			J	
---	--	--	--	--	---	--	--	---	--

NOTRANJSKI REGIJSKI PARK

Zaradi geografske lege, karbonatne kamninske podlage in razgibanega površja se Notranjski regijski park ponaša s pestrim rastlinstvom in živalstvom.

Različne vrste rastlin in živali so se prilagodile življenju v različnih življenjskih prostorih, saj tam vladajo različne razmere. V tej nalogi je predstavljenih pet vrst rastlin, ki uspevajo v treh življenjskih prostorih značilnih za Notranjski regijski park.

Poimenuj rastline na fotografijah, izpiši geslo in spoznaj, kaj pomembno prispeva k ohranjanju naravnega ravnovesja. Pri poimenovanju si pomagaj s povezavo na koncu opisa posamezne vrste.

____¹⁴____⁸____⁵____ je ena od skoraj 80 vrst kukavičevk, po domače orhidej, ki uspevajo v Sloveniji. Ta vrsta uspeva na vlažnih negnojnih tleh. Poleg tega za cvetenje potrebuje veliko svetlobe, zato z nekošenih travnikov in nizkih barij kmalu izgine. Kukavičevke so edina družina v Sloveniji, ki je v celoti zavarovana. Poleg tega travniške vrste zaradi izginjanja ustreznega življenjskega prostora sodijo med najbolj ogrožene rastline pri nas. Njihov habitat izginja zaradi opuščanja košnje na eni in intenzivnega kmetovanja na drugi strani.

Povezava: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/rastlinski-svet/kukavicevke>

____³____¹²____ je še ena od naših kukavičevk (orhidej). Zanje je značilno, da lahko živijo le v sožitju z določenimi vrstami gliv. Tej povezavi, v kateri ima korist tako rastlina kot gliva, pravimo mikoriza.

Vrste tega rodu orhidej izstopajo še v načinu privabljanja opraševalcev. Kožekrilcev – različnih vrst čebel in os – ne privabljajo s sladko medičino, ampak s prevaro! Cvetovi teh orhidej z obliko in vonjem, pa tudi na otip, posnemajo samice določenih vrst kožekrilcev, zato se samci poskušajo pariti z njimi in pri tem s cveta na cvet prenašajo cvetni prah (pelod).

Povezava: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/rastlinski-svet/kukavicevke>

____⁹____¹¹____ med vsemi vrstami kukavičevk, ki uspevajo v Sloveniji, zacveti zadnja. Uspeva na tleh z malo hranili in le na suhih travnikih, ki jih pokosijo pozno poleti in so zato jeseni ti travniki na kratko 'postrženi'. Poleg tega so kukavičevke značilne za raznolike, pisane travnike, ki so razviti na 'zdravih', naravnih tleh.

Poleg tega pa je ta vrsta ena manjših rastlin, saj cela rastlina le redko zraste višje od 15 cm, posamezen cvet pa v širino meri le okoli pol centimetra.

Povezava: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/rastlinski-svet/kukavicevke>

____⁶____⁷____⁴____¹⁰____ je posebnica v rastlinskem svetu. Le malo rastlin je namreč v evoluciji izgubilo zeleno barvilo klorofil, ki omogoča fotosintezo – proces, v katerem rastline proizvajajo sladkorje.

Ta vrsta je prešla na zajedavski način življenja in je popolnoma odvisna od gostiteljske glive, kateri 'krade' vodo z raztopljenimi snovmi, ki jih potrebuje za rast in razvoj. Ta orhideja je vezana na gozdove, saj le tu živijo glive, na katerih zajeda.

Povezava: <https://www.orchideje.si/index1.html>

____¹³____¹____²____ je še ena od ogroženih travniških vrst orhidej, ki pozno spomladi in zgodaj poleti zacvetijo po suhih travnikih na pustih suhih tleh. Tudi ta vrsta ni velika, saj praviloma ne preseže višine 30 cm, navadno pa so cvetoči osebki še nižji.

Orhideje iz rodu kukavic poleg izginjanja njihovega življenjskega prostora ponekod ogroža tudi nabiranje njihovih gomoljev, iz katerih izdelujejo topel mlečni napitek imenovan *salep*.

Povezava: <https://www.notranjski-park.si/izobrazevalne-vsebine/rastlinski-svet/kukavicevke>

GESLO: _____

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

KRAJINSKI PARK Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

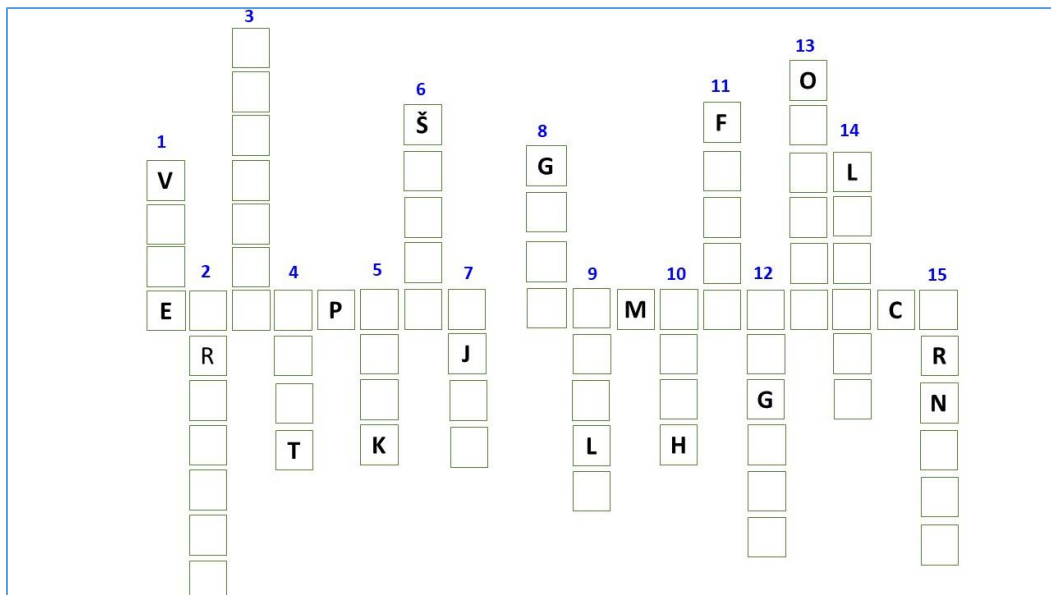
Če pravilno rešiš križanko, boš odkril ime drobne belocvetne rastline (na sliki), ki cveti v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, v mesecu aprilu in maju.

Njeno rastišče v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib je prav posebno. Prav tu, v Tivoliju, jo je že davnega leta 1763 našel in prvič opisal avstrijski botanik Franc Ksaver Wulfen, takratni učitelj na ljubljanskem liceju. Zato pravimo, da je tivolsko rastišče njeno klasično nahajališče, zavarovano kot Naravni spomenik Pod Turnom.

Rastlina ne raste le v Tivoliju, razširjena je tudi drugod na vzhodnem in južnem obrobju Alp, v Sloveniji jo najdemo še ob reki Krki, v Krakovskem gozdu, ponekod na Gorenjskem, v okolici Maribora, Celja in Ptuja.

Foto: Luka Šparl

Če želiš izvedeti njeno ime, reši križanko. Kar vidiš na slikah, vpiši v kvadratke pod ustrezno številko.

1

2

3

4

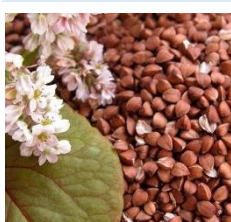
5

6

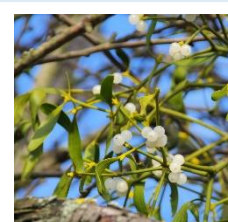
7

8

9

10

11

12

13

14

15

Foto: www

PISANI SVET CVETLIC - KVIKZ SKUPNOSTI NARAVNIH PARKOV SLOVENIJE

Čestitamo!!! Uspelo vam je!

Poiskali ste odgovore na vseh 5 nalog. S tem ste pridobili rešitve, iz katerih boste sestavili končno geslo.

Režite križanko in dobili boste geslo 2. sklopa.

Ko najdete geslo, pojdite na spletno stran www.naravniparkislovenije.si v zavihek šolarji.

Vpišite uporabniško ime in geslo. V kvadratke vpišite iskane črke in oddajte odgovor.

